

VCA ACTUEEL

VGM
CHECKLIST
AANNEMERS

Dit is een uitgave van de Stichting Samenwerken Voor Veiligheid

september 2012 | nummer 3

**WEGENONDERHOUD:
VAN KRIJSTREPEN NAAR RICHTLIJNEN?
DAG VAN HET VEILIG WERKEN
BESTE VAN DE KLAS - 100 JAAR PBNA
WAT IS OHSAS? EN WAT NIET?**

VAKBLAD OVER VCA VAKBLAD OVER VCA VAKBLAD OVER VCA

HOE DE HISTORIE VAN PBNA VERWEVEN RAAKTE MET DIE VAN BESTE VAN DE KLAS

Bij PBNA hangt de vlag uit. De exameninstelling vierde op 15 september haar honderdste verjaardag. Eerder dit jaar kreeg ze bericht dat het felbegeerde predicaat 'Koninklijke' met 25 jaar is verlengd. Dat is alleen weggelegd voor bedrijven met een historie waarin ze steeds bij de besten van de klas horen. Die historie is de afgelopen decennia nauw verbonden geraakt met de opkomst van VCA.

Een van de dingen waarmee PBNA zijn verjaardag viert is de verkiezing van de "VCA-opleider van Nederland 2012", uit de meer dan 300 opleidingsinstituten die VCA-opleidingen verzorgen. Eerst per provincie, en ten slotte voor heel Nederland. De naam van de winnaar wordt op woensdag 12 december feestelijk bekendgemaakt. Een van de juryleden is Jan van der Heijden, een voormalige PBNA-directeur. Het is Van der Heijden die in zijn 'bewindsperiode' meteen heeft ingezien dat het prille VCA een grote toekomst tegemoet ging. Die boot wou hij absoluut niet missen, en dat getuigde echt van visie, zegt de huidige directeur, Frans Hiddink. Zelf werkte Hiddink toen nog maar kort bij PBNA. "Het was in 1991, zelf zat ik bij de groep die verantwoordelijk was voor de cursussen Elektrotechniek. De eerste vragen op veiligheidsgebied kwamen binnen door toedoen van Shell, Esso en DuPont. Die zochten een opleidings- en tevens exameninstituut. Collega's en ik zagen met verbazing dat Van der Heijden daar alles voor opzij zette. En dat voor een product waarvoor hooguit 2000 kandidaten verwacht werden, uitsluitend in de Botlek. Wat moeten wij van PBNA nou met zo'n veiligheidstraininkie, dachten we." Dat was niet vreemd, want PBNA had een lange traditie als particulier opleidingsinstituut. In 1991 volgden maar liefst 50 duizend mensen er een cursus, van vmbo- tot en met hbo-niveau.

Aanvankelijk leken de sceptici binnen PBNA gelijk te krijgen: het eerste jaar, toen men op duizend VCA-cursisten rekende, verschenen er maar 130. Het experiment leek mislukt. Toen daarna toch nog het streefgetal van 2000 werd bereikt, leek

PBNA-directeur Frans Hiddink: 'Dat getuigde echt van visie'

het erop dat de klus er wel op zat. Maar VCA verbreidde zich in de rest van de chemie, en sloeg ook over naar andere branches. Cursistenaantallen verdubbelden elk jaar. Anno 2012 schat Hiddink dat van alle VCA-diploma's die er inmiddels vergeven zijn, er bijna een miljoen bij PBNA zijn behaald.

CONCURRENTIE

In de tussentijd zijn er wel een paar ingrijpende dingen gebeurd. Zo heeft het instituut alle opleidingen inmiddels afgestoten. Een deel naar de Hogeschool Arnhem-Nijmegen, een ander deel naar Elsevier Opleidingen. PBNA is zich helemaal gaan toelagen op het afnemen van examens en het leveren van standaardlespakketten. Dat doet ze voor 150 instituten, van landelijke kenniscentra als Kenteq tot kleine lokale opleiders. Tachtig procent van wat het huidige PBNA doet, heeft te maken met VCA.

'WAT MOETEN WIJ NOU MET ZO'N VEILIGHEIDSTRAININKIE, DACHTEN WE'

Sinds 2004 is de loskoppeling van opleiden en examineren absoluut. Kenniscentrum Ecabo werd de instantie die voor de SSVV de vragenbank en de normen beheert, de landelijke Stichting Examenkamer ziet op de procedures toe.

Op het gebied van de VCA-examinering had PBNA aanvankelijk een monopolie, maar dat verloor het al in 1997. De geweldige opkomst van VCA bleef niet onopgemerkt, en er doken concurrenten op, volgens Hiddink tussen de vijftig en de zestig. Niet echt vreemd, vindt hij. "Ik werkte in 1997 zelf bij Elsevier Opleidingen, en bevond me daardoor in de positie dat ik klant was bij PBNA. Qua prijs en service gedroeg het zich toen als monopolist. Zo'n positie is natuurlijk nooit goed, ook niet voor jezelf. Je moet scherp blijven."

Aan de andere kant: vijftig of zestig VCA-exameninstellingen is veel voor een land als Nederland, en sinds 2004 zijn er dan ook ieder jaar wel instellingen afgevallen. Het zijn er nu twintig. Hiddink gaat ervan uit dat er uiteindelijk vijf tot tien zullen overblijven. "De kwaliteit is dan het best beheersbaar."

HERHALINGSEFFECT

Ook de markt voor VCA-examens zelf is aan het krimpen. Een paar jaar geleden waren het er nog 180 duizend, dit jaar 150 duizend. Volgens Hiddink heeft dat te maken met een tienjaarscyclus. Iedereen die het nodig heeft is nu wel in het bezit van VCA, en een diploma blijft tien jaar geldig. Bij het

Een lokaal uit de tijd dat PBNA nog geen examen- maar een opleidingsinstelling was

verstrijken van de geldigheidstermijnen zal een herhalingsfeit optreden. Dat gaat vanaf 2014 of 2015 merkbaar worden. Tot die tijd verwacht Hiddink nog een jaarlijkse afname met tien tot vijftien procent.

Als het aantal aanvragen weer gaat toenemen, zal er opnieuw iets veranderen. De meeste mensen die voor het eerst 'opgaan' voor een VCA-examen, worden ingeschreven door hun bedrijf, of door het instituut waar ze hun opleiding volgden. Wie het voor de tweede keer doet, zal die schakel vaker overslaan en zichzelf aanmelden, op basis van open inschrijving. PBNA stelt zich daar nu al op in door het aantal adressen waar men examen kan doen te vergroten, zodat mensen dichterbij huis terecht kunnen.

HET ZWETEN BLIJFT

Ondertussen doen de zeventig PBNA-examinatoren het werk nog steeds op de klassieke manier: ze gaan met hun vragenformulieren naar een van de dertig daarvoor ingerichte locaties, waar kandidaten onder gecontroleerde omstandigheden hun antwoorden aankruisen. Daarnaast

OPVALLEND ONDERDEEL

Op de Dag van Het Veilig Werken (30 oktober) verzorgt PBNA een opvallend onderdeel. Twintig kandidaten zullen dan 'online' een VCA-examen afleggen. Meteen na afloop krijgen zij de uitslag. Als die positief is, wordt hun diploma direct opgenomen in het digitale Centrale Diplomaregister (CDR), dat de SSVV dit jaar invoert.

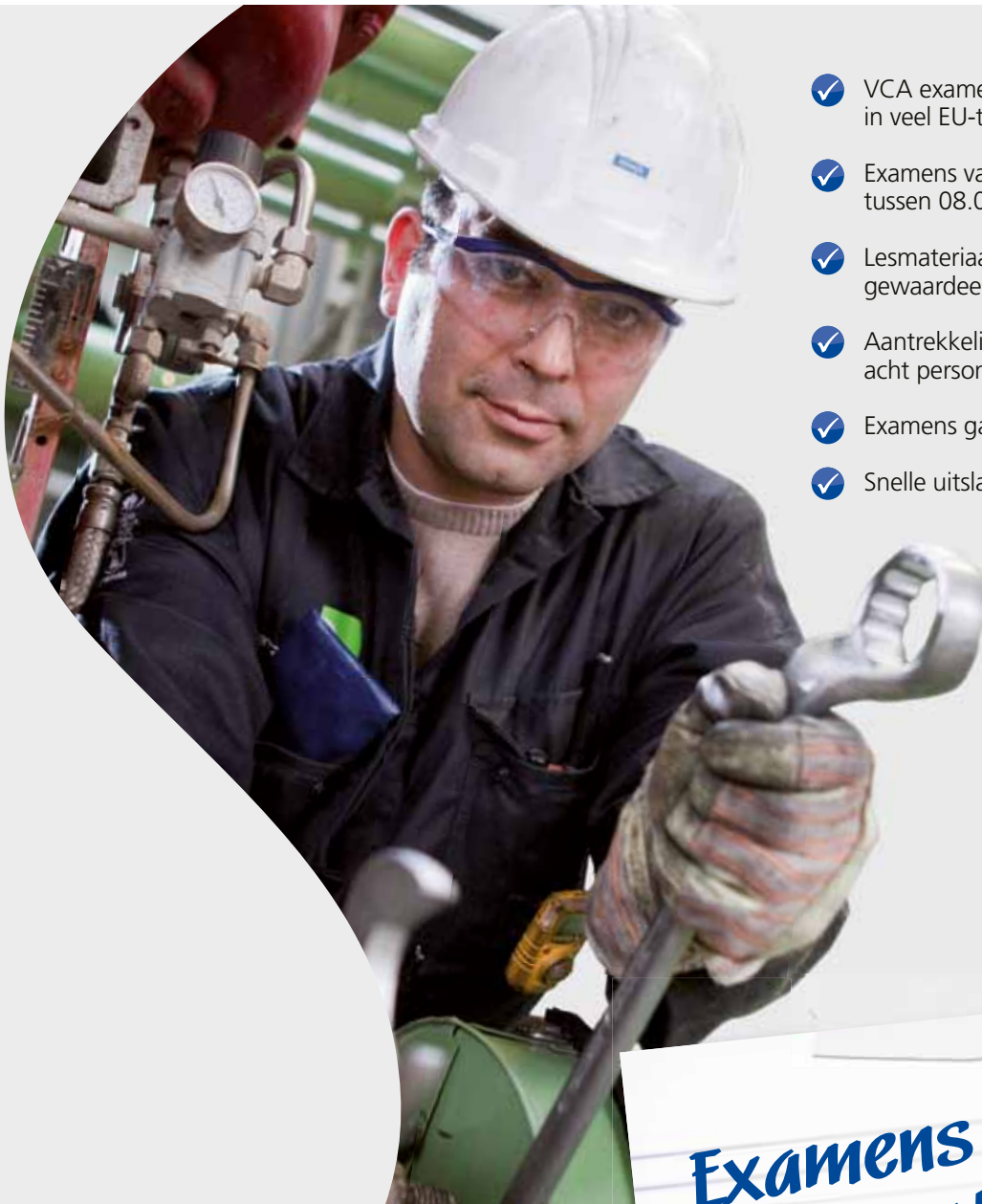
Aan de verkiezing "VCA Opleider van Nederland 2012" komt een jury te pas. Voor de SSVV heeft Willem Wagemakers daarin zitting. Verder Nico van Roden (NVVK), Ria van 't Klooster (NRTO) en oud-PBNA-directeur Jan van der Heijden.

worden er veel examens afgenomen bij bedrijven, direct aansluitend op de opleiding. Voor mensen die moeite hebben met schriftelijke teksten, gebeurt het in een beperkt aantal gevallen ook als voorleesexamens.

TACHTIG PROCENT VAN WAT PBNA DOET, HEEFT TE MAKEN MET VCA

De derde manier is online examineren (in B-VCA of VOL-VCA). Ook voor deze vorm moeten kandidaten naar speciale locaties reizen, want er is nog geen manier om iemands identiteit online te controleren. Ondanks die beperking heeft online examineren de toekomst, verwacht Hiddink. Maar het loopt wel trager dan gedacht: storingsvrije dataverbindingen zijn nog een Achilleshiel. "Dat is wezenlijk, want een examen blijft voor mensen een gevoelig moment waar ze echt geen storingen bij kunnen hebben. Wij zien regelmatig volwassen kerels met het zweet in de handen zitten, trillend zelfs. Voor sommigen gaat het op zo'n dag om werk hebben of geen werk hebben. Daar gaan wij dus heel zorgvuldig mee om."

Tekst: Bernard van Lammeren

- ✓ VCA examens door heel Nederland in veel EU-talen
- ✓ Examens van maandag t/m zaterdag tussen 08.00 en 22.00 uur
- ✓ Lesmateriaal van PBNA als beste gewaardeerd
- ✓ Aantrekkelijke prijsvoordelen vanaf acht personen
- ✓ Examens gaan altijd door
- ✓ Snelle uitslag per e-mail en online

**Examens op
veel locaties in
heel Nederland**

Bereken snel en eenvoudig welke VCA examenvorm voor u de meest voordelige is met de **VCA voordeelcalculator** op

www.pbna.com